

Освітні права в ЄСХ

✓ Загальна освіта:

- *безкоштовна початкова та середня освіта*

✓ Професійна освіта:

- безкоштовні і ефективні служби професійної орієнтації;
- доступ до початкової підготовки (загальна і середня професійна освіта), вища освіта, професійне навчання, у тому числі підвищення кваліфікації

✓ Освіта загальна та професійна для уразливих категорій осіб:

- спеціальні заходи для іноземних громадян;
- інтеграція в школи дітей з обмеженими можливостями;
- доступ до освіти і професійної підготовки для осіб з обмеженими можливостями

European
Social
Charter

Charte
sociale
européenne

Основні статті ЄСХ, які містять освітні права

Ст.17 - Право дітей та підлітків на соціальний, правовий та економічний захист

П.2. забезпечення дітям і підліткам безкоштовної початкової і середньої освіти, а також заохочення до регулярного відвідання школи.

Ст. 10 - Право на професійну підготовку

Ст. 15 - Право осіб з інвалідністю на самостійність, соціальну інтеграцію та участь у житті суспільства

- Право на освіту осіб з інвалідністю

Ст. 19 - Право трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей на захист і допомогу

- Право на навчання, на мовні навчальні курси для мігрантів

Ст. 7 Право дітей та підлітків на захист

- Заборона застосовувати працю тих, хто ще здобуває обов'язкову освіту, якщо робота може порушити процес їхнього повного навчання

...

Стаття 17. Право дітей та підлітків на соціальний, правовий та економічний захист

З метою забезпечення ефективного здійснення права дітей та підлітків рости в умовах, які сприяють всебічному розвитку їхньої особистості та їхніх фізичних і розумових здібностей, Сторони зобов'язуються самотійно або у співпраці з громадськими і приватними організаціями вживати всіх відповідних і необхідних заходів для:

- П.1 – а) забезпечення дітям і підліткам, з урахуванням прав і обов'язків їхніх батьків, догляду, допомоги, освіти та підготовки, яких вони потребують, зокрема шляхом створення або забезпечення функціонування закладів і служб, достатніх та адекватних для досягнення цієї мети;**
- П.2. забезпечення дітям і підліткам безкоштовної початкової і середньої освіти, а також заохочення до регулярного відвідання школи.**

Додаток до ЄСХ Стаття 17

Встановлюється, що ця стаття охоплює всіх осіб молодше 18 років, якщо законодавство, що стосується повноліття дитини, не передбачає меншого віку повноліття, без шкоди для інших конкретних положень Хартії, зокрема статті 7.

Це не передбачає зобов'язання надавати обов'язкову освіту до самого вищезазначеного віку.

- *Право всіх дітей на початкову та середню освіту.*
- *Безоплатність шкільного навчання. Приватні шкільні заклади? Приховані інші витрати: на книги або шкільну форму?*
- *Система освіти має бути доступна та ефективна. Рівний доступ до освіти. Висновки 2015 р. щодо Словенії, Нідерландів: доступ до освіти повинні мати всі діти, незалежно від законності перебування на території держави*

Безоплатність шкільного навчання

- **Пояснювальна записка до ЄСХ**

діти та підлітки мають право на доступ до безоплатної початкової та середньої освіти, що не передбачає, що це право може бути здійснено, для прикладу, у приватній школі.

- **Інші витрати** (книги або шкільну форму тощо) **повинні бути розумними та адекватними.** Має бути доступна допомога, щоб обмежити витрати для найбільш знедолених дітей (Висновки щодо Болгарії, 2003).

Стаття 10 ЄСХ

Право на професійну підготовку

З метою забезпечення ефективного здійснення права на професійну підготовку Сторони зобов'язуються:

- 1) у разі необхідності, консультуючись з організаціями роботодавців і працівників, **започаткувати професійно-технічну підготовку** або сприяти професійно-технічній підготовці всіх осіб, включаючи інвалідів, а також **створити умови для доступу до вищої технічної та університетської освіти** виключно на основі особистих здібностей;
- 2) **започаткувати систему виробничого навчання та інші регулярні програми професійної підготовки підлітків** – хлопців та дівчат – з їхніх різних професій або сприяти функціонуванню такої системи;
- 3) **започаткувати або заохочувати**, у разі необхідності:
 - належні та легкодоступні *програми професійної підготовки повнолітніх працівників*;
 - *спеціальні програми перепідготовки повнолітніх працівників*, необхідність в яких виникає внаслідок технологічного прогресу або нових тенденцій у сфері зайнятості;
- 4) **започаткувати або заохочувати**, у разі необхідності, *спеціальні програми перепідготовки та реінтеграції осіб, які є безробітними протягом тривалого часу*;
- 5) **заохочувати повне використання існуючих програм** шляхом вжиття таких належних заходів, як:
 - зменшення або скасування будь-яких внесків або зборів;
 - надання у відповідних випадках фінансової допомоги;
 - зарахування до нормованих робочих годин часу, витраченого працівником на вимогу його роботодавця на додаткову професійну підготовку без відриву від виробництва;
 - забезпечення шляхом адекватного контролю, після консультацій з організаціями роботодавців і працівників, ефективності виробничого навчання та інших програм професійної підготовки молодих працівників і у цілому належного захисту молодих працівників».

Загальний принцип ст. 10:

Рівне ставлення та рівний доступ

основними критеріями для оцінки дотримання пункту статті 10 є :
типи заходів із навчання та перепідготовки, доступні на ринку праці,
кількість осіб, що проходять цей тип навчання,
вплив заходів на зниження тривалого безробіття
інші

П.2: започаткувати систему виробничого навчання та інші регулярні програми професійної підготовки підлітків – хлопців та дівчат – з їхніх різних професій або сприяти функціонуванню такої системи

Поєднання теоретичної та практичної підготовки й підтримання тісного контакту між навчальними закладами та роботодавцями

Виробниче навчання - навчання, засноване на трудовому договорі між роботодавцем і учнем, яке веде до здобуття професійної освіти й має поєднувати теоретичну та практичну підготовку

П.4: започаткувати або заохочувати, у разі необхідності, спеціальні програми перепідготовки та реінтеграції осіб, які є безробітними протягом тривалого часу

особи, які є безробітними протягом тривалого часу – особи, які не мають роботи впродовж дванадцяти місяців і більше, особою, яка є безробітною протягом тривалого часу (Висновки щодо Італії, 2003)

- **П.5 b - надання у відповідних випадках фінансової допомоги**

У певних випадках держави зобов'язані надавати фінансову допомогу, адже від неї може залежати саме існування права на професійну підготовку.
Рівень соціальної стипендії повинен відповідати вартості життя.

- **П.5 с - зарахування до нормованих робочих годин часу, витраченого працівником на вимогу його роботодавця на додаткову професійну підготовку без відриву від виробництва**

До нормованих робочих годин зараховується час, витрачений працівником на вимогу його роботодавця на додаткову професійну підготовку без відриву від виробництва.

Виконання Україною зобов'язань за ст. 10

П.1 - невідповідність ситуації в Україні вимогам пункту 1 статті 10 на підставі відсутності налагодження ефективного функціонування системи середньої та вищої професійної освіти

(Висновки 2012, 2016, 2020)

П.2 – ситуація в Україні не відповідає вимогам пункту 2 статті 10 через відсутність ефективної системи виробничого навчання (Висновки 2016)

- не відповідає через відсутність ефективної системи учнівства (Висновки 2020)

Висновки 2012 – було відкладено

П.3 – Висновок 2012, 2016 – відкладено

- Ситуація не відповідає вимогам, тому що, не встановлено, що законодавство передбачає індивідуальну відпустку для навчання тих, хто працює за наймом (Висновки 2020)

Виконання Україною зобов'язань за ст. 10

П.4 – Висновок 2012 – відкладено

Висновки 2016 – ситуація **не відповідає** на підставі того, що ефективно не передбачено або не підтримуються спеціальні програми для перепідготовки й реінтеграції осіб, які є безробітними протягом тривалого часу.

Висновки 2020- **не відповідає** на підставі того, що

- ✓ спеціальні заходи щодо перекваліфікації та реінтеграції довготривалих безробітних, включаючи молодь, не були ефективно забезпечені або просунуті
- ✓ громадянам інших держав-учасниць Хартії, які законно проживають в Україні, не гарантується рівне ставлення до доступу до навчання та перепідготовки для довготривало безробітних.

Виконання Україною зобов'язань за ст. 10

П.5 – Висновок 2012 – відкладено

Висновки 2016 – ситуація **не відповідає** на підставі того, що не встановлено, чи існує система фінансової допомоги для професійно-технічної освіти та навчання.

Висновки 2020- відкладено